

Bimbó és virág

KÖNYVKRITIKA - AZ ÉS KÖNYVE - LXV. évfolyam, 41. szám, 2021. október 15.

Az ÉS könyve októberben – *Marcel Proust: Az eltűnt idő nyomában II. Virágzó lányok árnyékában.*
Fordította Jancsó Júlia. A jegyzeteket és az utószót írta Karafiáth Judit. Atlantisz Kiadó, Budapest, 2021, 581 oldal, 4895 Ft

Örömmel fogadtam Jancsó Júlia döntését, hogy újrarendíti Proust művének azokat a köteteket is, amelyek nyolc évtizeddel ezelőtt Gyergyai Albert jóvoltából már megjelentek magyarul. Választhatom volna azt a megoldást is, hogy csak az új fordítást olvasom a franciával párhuzamosan; de a kíváncsiság nagy úr, nem tudtam kihagyni a Gyergyai-változatot sem. Nem csupán az összehasonlítás kedvéért (mikor, melyikük talált jobb megoldást), hanem azért, mert így észleljük a különbséget a magyar nyelv második világháborút megelőző, illetve mai állapota között. Magától értetődőnek tekintem ugyanis, hogy a kortárs fordító a mai magyar nyelv szókincséből, szólástárából, kifejezésrétegeiből merítve próbálja tolmácsolni az eredetit. Proust szövege nincs olyan messze tőlünk „az időben”, hogy archaizáló fordulatokhoz kellene folyamodni az átültetéséhez. Ugyanakkor persze arra is vigyázni kell, hogy a nyelvi aktualizálás ne legyen túl erőszakos. Magyarán: ne az jusson az olvasó eszébe, hogy ez vagy az a kifejezés nagyon nem illik a narrátor vagy valamelyik szereplő szájába.

Összességében véve a *Virágzó lányok árnyékában* jól, sőt helyenként nagyon szépen szól magyarul. Aki olvasott már Proustot bármilyen nyelven, föl tudja mérni, hogy ez milyen nagy teljesítmény. Egyetlen olyan szöveghelyet sem találtam, ahol a fél oldalt is meghaladó, alá- és mellérendelésekkel teletűzdelt mondatmonstrumok követhetlenné váltak volna.